

Bezpečnostní priorita v režimu důvěrné – cizinec s trvalým pobytem nesmí v obci volit!

Komentář se pozastavuje nad utajeným „bezpečnostním argumentem“, který ve vládě blokuje snahy přiznat volební právo do místních voleb cizincům s trvalým pobytem. Usnesení vlády o pokračování ratifikace Úmluvy Rady Evropy o účasti cizinců ve veřejném životě na místní úrovni bylo utajeno v režimu důvěrné a „bezpečnostní“ důvody zdůrazňované ze strany Ministerstva vnitra stály i za odmítnutím snah Výboru pro práva cizinců přiznat volební právo na místní úrovni cizincům s trvalým pobytem.

Rada vlády pro lidská práva se ve svém novém složení¹ zabývala dne 26.11. 2014 podnětem Výboru pro práva cizinců, který navrhuje přiznání volebního práva na místní úrovni cizincům s trvalým pobytem. Přestože podobný podnět byl Radou i Výborem schválen již v roce 2006 a nestalo se následně vůbec nic, tak v tomto případě Rada pro lidská práva po déle než 4 hodiny trvajícím jednání podnět neschválila. Opět zvítězil blíže nespecifikovaný ale stále dokola omílaný „bezpečnostní“ argument z úst doyena Ministerstva vnitra – déle než 34 let sloužícího ředitele odboru všeobecné zprávy Václava Henycha. Konkrétní bezpečnostní důvody či obavy jsme se samozřejmě nedozvěděli.

Veškerá argumentace ustanoveními Koncepce integrace cizinců², řadou zahraničních studií³, závěry Veřejného ochránce práv⁴ nebo Evropského hospodářského a sociálního výboru byla zbytečná. Marně jsem poukazoval na praxi vyspělejších států EU, marně argumentoval nejnižším počtem udělených státních občanství na 1000 obyvatel ze všech zemí EU právě v České republice (a na Slovensku), marně poukazoval na závěry Evropského hospodářského a sociálního výboru z roku 2011, který uvádí že „...pouze politické zastoupení může migrantům zaručit střednědobou a dlouhodobou integraci a zabránit jejich diskriminaci. Politické zastoupení a institucionalizované formy kolektivní činnosti mohou migranty přivést do politického procesu. To je prevence odcizení a radikalismu.“⁵ Nespecifikovaný bezpečnostní argument a podle mého názoru zbytečná debata o drogovém problému v česko-německém pohraničí členům Rady stačila k zamítnutí návrhu. Moje otázka, jestli by silně medializovaný a v debatě akcentovaný problém s výrobou omamných látek v pohraničí nebyl mnohem menší, kdyby právě mezi místními politiky např. v Chebu byl jeden či dva zástupci vietnamské komunity, a jestli by integrace nebyla lepší, kdyby v místních novinách tito lidé dostali prostor, zůstala bez odpovědi.

¹ Členové byli nominováni ještě vládou Petra Nečase, která z Rady odvolala některé dlouholeté členy za občanskou společnost...

² Naposledy byla zmíněna v Usnesení vlády České republiky ze dne 9. února 2011 č. 99 k aktualizované Koncepci integrace cizinců na území České republiky a k návrhu dalšího postupu v roce 2011

³ Např. „The Civic and political participation of refugees and migrants in Europe“ od sdružení nevládních organizací Integration Focal Points (http://www.epim.info/wp-content/uploads/2011/02/ECRE-Policy-Briefing_Civic-and-political-participation.pdf) nebo „Creating a Civic National Identity: Integration Through Immigrant Political Participation“ od Maarse Beltrandy y Rudquiste z Maastrichtské univerzity (<http://digital-commons.maclester.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1528&context=macintl>) .

⁴ Viz. argumentace Veřejného ochránce práv k věcnému záměru volebního zákoníku z roku 2011: „Účast na rozhodování o věcech veřejných na místní úrovni považuji za důležitý prvek integrace cizince. Výkon tohoto práva může jen posílit soudržnost cizince s místním prostředím, poskytuje mu pocit důvěry, uznání přínosu pro lokální společenství ze strany většinové společnosti a umožňuje cizince vtáhnout do místních rozhodovacích procesů, včetně převzetí spoluzodpovědnosti“

⁵ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru region Evropská agenda pro integraci státních příslušníků třetích zemí COM (2011) 455 final, str. 7.

Tah Úmluvou Rady Evropy

Vážení členové Rady vlády pro lidská práva se bohužel nechali ovlivnit také tzv. protitahem Úmluvou Rady Evropy o účasti cizinců ve veřejném životě na místní úrovni, kterou překvapivě Ministerstvo vnitra předložilo do vlády s návrhem na ratifikaci. A to přesto, že vnitro více než 10 let tvrdilo, že nejsou dány ve vnitrostátním právu podmínky pro ratifikaci (ve skutečnosti podmínky byly splněny již v roce 2006) a přímo na jednání Rady označil zástupce MV tuto úmluvu za zbytečnou a v podstatě mrtvý dokument vzhledem k nízkému počtu ratifikací. Ministerstvo vnitra přitom navrhlo výhrady k většině ustanovení této Úmluvy – kompletní části B a C – tj. volebního práva na místní úrovni a zřizování poradních orgánů. Tento "mrtvý" dokument však výborně posloužil svému účelu.

Vláda ČR dala na svém jednání dne 3. září 2014 ratifikačnímu procesu této již bezobsažné a "mrtvé" Úmluvy zelenou a materiál s absurdním názvem "**Priority vnitřní bezpečnosti v reakci na současné dění – volební práva cizinců a jejich působení v České republice**" schválila, a to **v režimu důvěrné**, aby zřejmě neexistující bezpečnostní argumenty nikdy nespátřily světlo světa, oči odborníků a novinářů. Bohužel, zástupci jednotlivých rezortů v Radě, podřízení úředníci ministerstev, se pak jen obtížně mohli kladně vyjádřit k dlouho připravovanému podnětu Výboru pro práva cizinců.

Absurdní divadlo a závěr

Naprostou pozoruhodnou pak byla následná debata nad dalšími body podnětu Výboru pro práva cizinců. Zřejmě poobědová únava zapříčinila, že Rada schválila možnost cizinců být členy politických stran, takže klient OPU, milý občan Ghany či Sýrie, který 15 žije v ČR a 3x neúspěšně žádá odbor ředitele Henycha o státní občanství, tedy může vstoupit do politické strany, ale nesmí volit a být volen ani v místních volbách. Význam takto nastaveného volebního systému může být pouze pro občany Evropské unie, kterým (občanům EU s přechodným pobytem) příslušný odbor MV až do soudního rozhodnutí z léta tohoto roku upíral volební právo – opět bez jasné argumentace. Úplně komická pak byla vystoupení některých členů Rady, kteří poté, kdy důsledně odmítali jakoukoli účast cizinců ve volbách na místní úrovni, se naprosto vážně „obávali“, že členství v politické straně může ohrozit vydání trvalého pobytu cizincům (sic!) nebo zájem cizinců o udělení českého státního občanství.

Zlatým hřebem pak byla debata nad formálním občanstvím obce a kraje, kde se mezi členy Rady hledalo nějaké nové označení pro obyvatele obce, které by se nenazývalo občanstvím obce. Můj ironický návrh na označení cizince nikoli jako občana obce, ale jako "*poplatníka místních poplatků, který nemá žádná práva občana obce a pouze se finančně podílí na životě obce*", překvapivě schválen nebyl.

Obávám se však, že v tomto duchu lze formulovat vzkaz českých politiků a české státní správy cizincům na cestě k jejich integraci – budeme vás využívat na pracovním trhu, diskriminovat ve zdravotnictví a podrobovat všemožným místním, správním a jiným poplatkům, ale ve skutečnosti vás tu nechceme. A veřejnosti se to prodá schované v důvěrném režimu jako ochrana její bezpečnosti. Bohužel jeden Dienstbier a pár nevládních organizací nemají sílu tento integrační model změnit.

Martin Rozumek
Ředitel Organizace pro pomoc uprchlíkům
V Praze dne 2.12.2014

"Co-funded by the European Union"

Článek je publikován v rámci projektu "Fostering political participation and policy involvement of immigrants in 9 Central and Eastern EU Countries" spolufinancovaného Evropskou komisí. Reflektuje pouze mínění autora a Evropská komise nenes odpovědnost za jakékoli použití tohoto článku.